

ZHODNOCENÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU PLEMENE VELŠSKÝ PONY A KOB ZA ROK 2016

Cíl šlechtitelského programu:

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v r. 1901 ve Velké Británii. Šlechtění velšských plemen pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky a řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodou čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C a D u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do plemenné knihy je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selektce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je kladen důraz na silnější selekční tlak.

Početní stavy v roce 2016:

Tab. 1 – Početní stavy koní dle pohlaví v roce 2016

Početní stavy koní dle pohlaví	
Hřebci	101
Klisny	578
Ostatní	1621

Tabulka 1 ukazuje početní stavy plemene velšský pony a kob v České republice v roce 2016.

V roce 2016 došlo k nárůstu početní stavů oproti roku 2015, a to především v z důvodů většího počtu importů, hlavně hříbat a chovných klisen. A dále ke stále vyššímu počtu zápisů klisen do české plemenné knihy. V roce 2015 bylo k plemenitbě používáno 110 hřebců, v roce 2016 se počet plemeníků zmenšil, a to na 101. Výrazně se zvýšil počet používaných klisen k plemenitbě, a to z 541 v roce 2015 na 578 v roce 2016.

Stále dochází k tomu, že majitelé registrují svá hříbat a své klisny a hřebce častěji ve Velké Británii, vzhledem k tomu, že daní jedinci nemusí absolvovat žádné procedury vedoucí k zápisu do chovu.

Díky dlouhodobé spolupráci mateřské plemenné knihy a dceřiných plemenných knih a osvětě mezi chovateli věříme, že brzy dojde ke sjednocení pravidel a následně také akceptace průkazů původu dceřiných plemenných knih mateřskou plemennou knihou. Což ukazuje také vyšší počet zapisovaných klisen. Organizace zabývající se chovem velšských pony a kob v České republice se snaží o stále větší propagaci zápisu plemenných zvířat do české plemenné knihy, což se v poslední době osvědčilo.

Tab. č. 2 – Zařazení koní do jednotlivých oddílů plemenné knihy

Oddíl plemenné knihy	počet jedinců
HPK	131
PK	1
ZPK	372
HPK-AP	23
HPK (sport VZ)	3
HPK (sport)	1
HPK-AP (exter.M)	38
HPK-AP (sport VZ)	4
HPK-AP (sport)	1
HPK-AP extM,spVZ	4

Rada plemenné knihy se majitele koní snaží motivovat k zařazování jedinců do akceleračního programu, a to především na základě exteriéru a absolvování výkonostních zkoušek. Zařazení do jednotlivých oddílů plemenné knihy ukazuje Tabulka č. 2.

Cílem akceleračního programu je dosáhnout maximálního genetického pokroku především prostřednictvím těch klisen, které svojí fenotypovou kvalitou (exteriéru i ostatních rozhodujících, zvláště charakterových vlastností), zaručují produkci kvalitních potomků ve smyslu platného šlechtitelského programu.

Zkoušky výkonosti:

V roce 2016 byly zkoušky výkonosti vypisovány v rámci Mezinárodního šampionátu velšských pony a kob, který se konal v Hradci Králové. V roce 2016 se výkonostních zkoušek zúčastnilo 10 zástupců, 6 klisen a 4 hřebci, a to zástupci všech sekcí. Z nich 5 na základě výkonostních zkoušek byli zařazení do hlavní plemenné knihy a akceleračního programu. Nejvyšší ohodnocena byla klisna WPBR Genesis se ziskem 9,3 bodů.

Zkoušky výkonosti nejsou u velšských plemen pony a kob povinností k zařazení do plemenitby. Jsou však jednou z možností k zařazení jedince do HPK a AP. ZV může klisna nebo hřebec absolvovat od 4 do 7 let. Stále více majitelů svých koní se o zkoušky výkonosti zajímá a počet koní, kteří absolvují ZV se zvyšuje.

Zhodnocení akceleračního programu:

Podmínky pro zařazení jedince do akceleračního programu zůstávají stejné jako v letech předešlých. Dochází ke zvyšování počtu koní, kteří absolvují výkonostní zkoušky pod sedlem i v zápřeží a zvyšuje se nejen počet, ale také kvalita připravenosti koní.

V rámci mezinárodního šampionátu dochází také k nárůstu přihlášených a nejen ke zvýšení kvality v exteriéru, ale také ke zvýšení kvality předvádějících a připravenosti koní.

Do třídy 3 – 4 letých klisen je nahlašováno více klisen, aby tak mohly být zařazeny v rámci svého exteriéru do akceleračního programu.

V rámci akceleračního programu se Rada plemenné knihy snaží chovatele a majitele koní motivovat k absolvování zkoušek výkonnosti, ale také pořádanými semináři a setkáními ke zlepšení jejich povědomosti o předvádění koní. Dále je snaha motivovat majitele a chovatele k zápisům hříbat, klisen a hřebců do české plemenné knihy a používat hřebce s českou licencí plemeníka.

Pořádané akce (výstavnictví, semináře, ...):

Hlavní akcí, kterou ČSCHVK pořádá, byl Mezinárodní šampionát velšských pony a kob, konaný v Hradeckém jezdeckém klubu (Hradec Králové). V rámci šampionátu se posuzují zvláště jednotlivé čistokrevné velšské sekce (tj. A, B, C, D) a kříženci (tj. Welsh Part-Bred). Každoročně se svaz snaží zvát zkušené zahraniční posuzovatele těchto plemen. Mezinárodní šampionát je zároveň národním svodem klisen a národním výběrem hřebců. V rámci šampionátu jsou klisny a hřebci zařazováni do HPK (Hlavní plemenné knihy), případně do AP (Akceleračního programu) na základě exteriéru.

V srpnu 2016 se ČSCHVK podílela na pořádání výstavy v Plasích, kde jsou hlavním organizátorem manželé Blažkovi a na výstavě v Nebanicích, kterou organizuje paní Denisa Pačanová. Účast na výstavě byla značná, stejně tak jako kvalita koní.

Členové ČSCHVK se pravidelně zúčastňují vrcholových akcí v zahraničí (výběr hřebců v Nizozemí, Royal Welsh Show ve Velké Británii, dražby v Nizozemí i Velké Británii). Stejně tak se členové rady plemenné knihy a předsednictva zúčastňují každoročního setkání plemenných knih s mateřskou plemennou knihou ve Velké Británii.

Celkové zhodnocení naplňování šlechtitelského programu:

Šlechtitelský program je nadále naplňován výběrem nejlepších klisen a hřebců do Akceleračního programu (AP) a Hlavní plemenné knihy (HPK). Stejně tak, jako pořádáním mezinárodního šampionátu s vysokou účastí a možností porovnat jednotlivé jedince s ostatními. Velmi pozitivní je také stále se zvyšující počet jedinců účastnících se výkonnostních zkoušek.